

N:o 3.

Ank. till Riksd. Kansli den 5 Maj 1873, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt förslag om införande i gällande lag för enskilda banker af en föreskrift rörande sedelstockens beräkning.

Under uppgift att enskilda sedelutgifvande banker understundom låte genom dertill speciellt antagna vaxlingsombud sprida sina sedlar, och under anförande att de hos vaxlingsombuden ineliggande sedelbelopp icke vid den kontroll, som af kronans ombud vid hvarje kvartals utgång anställes, kunde komma under fullständig och noggrann inventering, samt att fördenskull de enskilda sedelutgifvande bankernas sedelstock icke med visshet kunde hvarken i dess helhet eller i hvad angår dess förhållande till utgifningsrätten kontrolleras och beräknas, har Herr *Nordström*, i motion N:o 21 inom Första Kammaren, hemställt, att i nu gällande lag om enskilda sedelutgifvande banker måtte införas en föreskrift af innehåll att såsom enskild banks utelöpande sedelstock skola anses och beräknas icke allenast alla de sedlar, som af sedelbankens hufvud- och afdelningskontor blifvit omedelbart i cirkulation försatta, utan ock de belopp, som till bankens speciellt antagna vaxlingsombud blifvit öfverlemnade, äfven om de ännu ej hunnit af dessa ombud i cirkulation försättas.

Vid behandlingen af denna motion har Utskottet föreställt sig, att motionären icke kan hafva afsett, att de banksedlar, hvilka för respektive sedelutgifvande bankers räkning blifvit emot rikets mynt eller Riksbankens sedlar af antagna ombud *invexlade*, men ännu ligga i förvar hos invaxlingsombudet, för att vid tillfälle till vederbörande bank återsändas, skulle inräknas i den utelöpande sedelstocken; och yrkandet kan då endast afse det fall, att enskild bank skulle anlita särskildt ombud för att i rörelsen sprida dess sedlar. Motionären har uppgifvit, att så understundom skall ske.

Om detta är förhållandet och de för sådant ändamål till ombudet utlemnade sedlar såsom i banken ineliggande anses, hvarom Utskottet

saknar kännedom, innefattar det efter Utskottets omdöme ett missbruk. Med beskaffenheten af bankens verksamhet öfverensstämmer att banken vid affärsrörelsens hufvudpunkter har ombud för invexling af sina sedlar, och det kan ingalunda anses billigt att sålunda ur rörelsen indragna sedlar såsom utelöpande beräknas, men deremot fordrar omförmälda verksamhet ingalunda, att banken har ombud för att å aflägsna orter sprida sina sedlar, och om så sker, bör den ej tillgodonjuta den förmånen att för sådant ändamål utlemnade sedlar såsom inneliggande betraktas. I sådant fall skulle på sätt och vis genom ombudets antagande bildas ett afdelningskontor utan vederbörlig kontroll, och ombudet, som i förevarande hänseende måste anses såsom enskild person, vore jemväl oförhindrad att med bankens begifvande använda sedlarne i sin rörelse.

En annan fråga är, om de nuvarande kontrollerna äro tillräckliga till förebyggande af omförmälda missbruk. Men att skärpa kontrollen är något helt annat, än ett stadgande af den beskaffenhet motionären ifrågasatt.

Såväl denna som en annan af samme motionär väckt motion rörande de enskilda bankerna gifva emellertid uttryck åt en åsigt, hvilken Utskottet delar, att nemligen nuvarande bestämmelser beträffande enskilda bankernas sedelutgifning ej äro fullt tillfredsställande, och att äfven i andra delar af nu gällande banklagstiftning tarfvas förändringar och fullständiggande, hvilkas behöflighet mindre uppmärksamrats till följd af det redbara sätt, hvarpå bankinrättningarne blifvit förvaltade och fullgjort sina för den allmänna rörelsen viktiga åligganden. Dessa brister lära emellertid icke kunna genom lösryckta ändringar eller tillägg af en eller annan detaljföreskrift på ett nöjaktigt sätt undanröjas, hvaremot man särskildt med anledning af den beslutade öfvergången till guldmyntsystem och af Chefen för Finansdepartementet redan för längre tid sedan under denna förutsättning gjorda framställningar till de enskilda bankerna eger förhoppning, att Kongl. Maj:t åt detta ämne egnar en uppmärksamhet, som må leda till en mera tillfredsställande lagstiftning rörande det enskilda bankväsendet.

På grund af det anförda får Utskottet hemställa:

att Herr Nordströms förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 5 Maj 1873.

J. v. Schwerin.

Utskottets Ordförande.

R e s e r v a t i o n:

af Herr *O. Månsson*;

Herr *Hasselrot* har velat anmäla, att han ej deltagit i behandlingen af detta ärende; och

Herr *J. Ekman*, att han ej deltagit i den slutliga justeringen af Utlåtandet.

N:o 4.

Ank. till Riksd. Kansli den 5 Maj 1873, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt förslag om införande i gällande lag för enskilda sedelutgifvande banker af en föreskrift rörande skyldighet för dem att i hufvudstaden hålla gemensamt kontor för sedlarnes invexling.

I motion, väckt inom Första Kammaren, N:o 22, har Herr *Nordström*, under anförande af de åsikter, hvilka den år 1858 tillförordnade s. k. Finanskomitéen uti dess den 30 Juni 1860 afgifna betänkande angående bankväsendet uttalat rörande en centralisering i hufvudstaden af den hvarje enskild bank åliggande skyldighet att invexla sina sedlar, hemställt att, då det måste vara af yttersta vikt att de enskilda bankernas vexlingskassor ställas under kontroller, som gjorde det omöjligt att för andra ändamål missbruka de för invexlingen afsedda kontanta tillgångar, i lagen om enskilda banker måtte införas föreskrift, antingen att de enskilda banker, hvilka hädanefter erhålla oktroj eller för hvilka redan meddelade oktrojer förnyas, skola hafva åliggande att i hufvudstaden hålla gemensamt kontor för deras sedlars invexling, uti hvilket kontors förvaltning en af Kongl. Maj:t utsedd och af enskilda bankerna aflönad person skall deltaga; eller ock att de enskilda sedelutgifvande bankerna skola med Sveriges Riksbank träffa aftal, att denna åtager sig infria de enskilda bankernas sedlar, med skyldighet för dessa enskilda banker att tillhandahålla Riksbanken för sedlarnes inlösen erforderligt belopp i riks-